

Tilsyn og kontrol

– hvor langt rækker forpligtelsen?

Per Byrge Sørensen

Per Byrge Sørensen

Tilsyn og kontrol – hvor langt rækker forpligtelsen?

1. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2019

ISBN 978-87-619-4088-9

Omslag: Torben Lundsted, Korsør

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.

Indholdsfortegnelse

Forord	5
1. Problemstilling og disponering	11
2. At føre tilsyn og at kontrollere	16
2.1 Forsøg på definitioner.....	16
2.2 Forvaltningsretlige kategorier	33
3. Folketingets Ombudsmand	36
3.1 Ombudsmandsinstitutionens formål	36
3.2 At rejse en ombudsmandssag.....	38
3.3 Afgrænsning i øvrigt.....	45
3.4 Ombudsmandens konkrete reaktionsmuligheder	49
3.5 Sammenfatning.....	54
4. Tilsyn og kontrol myndigheder imellem	58
4.1 Ministerens tilsyn med forvaltende myndigheder	58
4.1.1 Ministerens tilsyn og kontrol i et over-/underordningsforhold	59
4.1.2 Ministerens tilsyn med uafhængige nævn og råd	65
4.1.3 Ministerens tilsyn med andre myndigheder, som forvalter på et selvstændigt retsgrundlag	69
4.1.3.1 En selvstændig myndighed uden for det kommunale område	73
4.1.3.2 Regioner og kommuner	76
4.2 Ankestyrelsens tilsyn med regioner og kommuner	79
4.2.1 Tilsynets formål	80
4.2.2 Tilsynsfeltet.....	81
4.2.3 At føre tilsyn og at rejse en tilsynssag.....	85
4.2.4 Sagsoplysning	88
4.2.5 Ankestyrelsens reaktionsmuligheder	90
4.2.6 Indenrigsministeriet.....	94

Indholdsfortegnelse

4.2.7	Vurdering af Ankestyrelsens tilsynsforpligtelse	95
4.3	Sammenfatning, tilsyn myndigheder imellem	98
5.	Funktions- eller produktbetinget tilsyn	103
5.1	Arbejdstilsynet	104
5.1.1	Arbejds miljølovens overordnede formål	104
5.1.2	Arbejds miljølovens område	107
5.1.3	Organisering	108
5.1.4	Tilsyn og/eller risikobaseret tilsyn	110
5.1.5	At rejse en tilsynssag	118
5.1.6	Reaktionsmuligheder	122
5.2	Tilsyn med behandlingssteder m.m.	125
5.2.1	Organisation	125
5.2.2	Tilsynets formål og nærmere udformning	126
5.2.3	Tilsynsfelter og begreber	136
5.2.4	At rejse en reaktions-/sanktionssag	138
5.2.5	Reaktions-/sanktionsmuligheder	141
5.3	Sammenfatning m.m.	153
6.	Tilsyn med børn og unge	156
6.1	Tilsynet med børn og unge i kommunen	157
6.1.1	Den almindelige tilsynsforpligtelse	157
6.1.2	Oplysninger via underretningspligten	160
6.1.3	Oplysninger igennem brug af dataprofilering	166
6.1.3.1	Hvad er dataprofilering, og hvad siger lovgivningen	166
6.1.3.2	Kan dataprofilering benyttes til at indsnævre tilsynsforpligtelse efter servicelovens § 146 . . .	171
6.1.4	Kriteriet for at rejse en børn og ungesag	177
6.1.5	Reaktionsmuligheder i den konkrete børn og ungesag	181
6.2	Tilsynsforpligtelsen over for børn og unge, som bruger kommunens almindelige institutioner	188
6.2.1	Lovbestemmelser om tilsyn	188
6.2.2	Tilsynsforpligtelsens indhold	188
6.2.3	Retspraksis	190
6.2.4	Dagplejemoderens, pædagogens og lærerens reaktionsmidler	194

6.3	Opfølgende tilsyn med det barn eller den unge, der er anbragt uden for hjemmet	199
6.3.1	Tilsynsforpligtelsen i servicelovens § 148.	199
6.3.2	Hvornår og hvordan skal der føres tilsyn?	200
6.3.3	Kommunens reaktionsmuligheder	201
6.4	Sammenfatning m.m.	202
7.	Myndighedens tilsyn med egne afgørelser	205
7.1	Byggeloven	205
7.1.1	Byggelovens formål	205
7.1.2	Tilsynsbestemmelsen	206
7.1.3	At rejse en tilsynssag.	210
7.1.4	Bygningsmyndighedens reaktionsmuligheder.	216
7.2	Lov om social pension	222
7.2.1	Berettiget til at modtage folkepension	222
7.2.2	Myndighedens indseende – pensionistens oplysningspligt	223
7.2.3	Myndighedens kontrol- og reguleringsmuligheder . . .	224
7.3	Sammenfatning – tilsyn med egne afgørelser.	231
8.	Karakteristika ved myndigheders udadrettede tilsyn	234
8.1	At føre tilsyn og at kontrollere	234
8.2	Kræver tilsyns- og kontrolfunktionen lovhjemmel?	239
8.3	Hvad er kriteriet for at rejse en kontrolsag.	243
8.4	Er kontrolfunktionen underlagt de almindelige procedureregler?	246
8.5	Er kontrolfunktionen underlagt begrænsninger i relation til kontrollens genstand?	254
9.	Tilsyn og kontrol, internt	259
9.1	Indledning	259
9.2	Begrebet ledelse	260
9.3	Ledelse i ministerier, regioner og kommuner.	263
9.3.1	Ledelsesstrukturen	263
9.3.2	Aktørerne	269
9.3.3	Ledelsens kontekst	274
9.3.3.1	Den særlige rådgiver	274
9.3.3.2	Konteksten.	277

Indholdsfortegnelse

9.3.3.3	Den del af konteksten som handler om sproget i den offentlige debat	286
9.3.3.4	Den del af konteksten som udgøres af offentlighedsloven	288
9.3.4	Ind imellem går det galt	294
9.4	Tilsyn, som en del af ledelsesbeføjelsen	312
9.5	Politikerens ansvar – politisk og retligt	318
9.5.1	Ministeren	318
9.5.1.1	Opgaven	318
9.5.1.2	Den politiske og retlige fiksering af ansvaret	319
9.5.1.3	Håndhævelsen	323
9.5.2	Borgmesteren	329
9.5.2.1	Opgaven	329
9.5.2.2	Den retlige fiksering af ansvaret	330
9.5.2.3	Håndhævelsen	337
9.6	De ledende embedsmænds ansvar	340
9.6.1	Ledelse inklusive det fornødne tilsyn	340
9.6.2	Den retlige fiksering af den enkelte chefs ansvar	345
9.6.2.1	Den generelle og konkrete lydighedspligt	346
9.6.2.2	Loyalitetspligten	351
9.6.2.3	Værdighedskravet	354
9.6.2.4	Pligten til at tale sandt	356
9.6.3	Håndhævelsen	361
9.7	Afrunding	372
	Anvendt litteratur	378
	Stikordsregister	381